

מחקר על ילדים עם שתל קוכליארי וילדים עם שמיעה תקינה

1. מטרת המחקר
2. הסבר על מה עשינו ואיך
3. פרטים על המשתתפים
4. זיהוי של רגשות בפרצופים
5. זיהוי של רגשות בקולות
6. הבנת רגשות בסיטואציות
7. הרגשה של בדידות

1. מטרת המחקר

ספרות המחקרית על התפתחות חברתית ורגשית של ילדים חרשים בכלל – קטנה ומיושנת. מחקר על התפתחות חברתית-רגשית של ילדים חרשים עם שתל קוכליארי – בכלל אין.

שאלנו: כיצד ניתן לתמוך בהתפתחות החברתית והרגשית של ילדים עם שתל קוכליארי כאשר בידינו רק מידע מועט?

ענינו: יש לחקור את ההתפתחות החברתית והרגשית של ילדים עם שתל בתוך הקשר התפתחותי נורמטיבי. יש צורך במודל בין-תחומי: מומחים לדיבור ושפה, אודיולוגים, מחנכים ופסיכולוגים התפתחותיים.

החלטנו לבדוק את כמה מהכישורים החברתיים-רגשיים הבסיסיים של ילדים עם שתל ולהשוות אותם לתפקידם של ילדים עם שמיעה תקינה. הכישורים שבדקנו נחשבים עקרוניים לחיים חברתיים-רגשיים.

חשוב לקחת בחשבון שזה רק עבודה ראשונית – יש לנו כל כך הרבה שאלות שחשובות מאד – וזה רק ההתחלה הקנה של התשובות

2. מה עשינו?

חמישים ושש ילדים עם שתל קוכליארי, בין הגילאים 5 עד 14, הצטרפו למחקר על התפתחות חברתית-רגשית. כל ילד ביקר במעבדת התפתחות הילד באוניברסיטת מרילנד ליום מלא. הביקור לקח בסביבות 5-6 שעות. קבלנו הסכמה מדעת מכל הורה מלווה וגם כן הסכמה פורמאלית בכתב מכל ילד מעל גיל 9. הערכנו מיומנות בשפה וגם תפקוד קוגניטיבי לצורך ביקורת.

מתוך 56 ילדים, מצאנו קבוצה של 39 ילדים שכולם:

1. מתקשרים באנגלית מדוברת
2. היו חרשים מלידה
3. לא היו להם מוגבלות רציניות נוספות (כדוגמה: עיוורן, אוטיזם)
4. מיומנות שפתם היתה של ילד בן 5 מינימום
5. אינטליגנציה לא-מילולית נורמאלית
6. לפחות שנה אחת של ניסיון עם השתל

3. כמה פרטים על המשתתפים:

התנסות בשתל

הגיל בעת ההשתלה

● גיל ממוצע: 3 שנים, 3 חודשים

● טווח: 1:4 – 8:4

אורך זמן השימוש בשתל
 ● אורך זמן בממוצע: 5 שנים, 10 חודשים
 ● טווח: 1:8 – 11:8
 19 בנים, 20 בנות
 כולם מארה"ב
 32 למדו במסגרת מערכת החינוך הרגילה

גם השתתפו 37 ילדים בגילאי 14-5 בעלי שמיעה תקינה – הקבוצה המבוקרת הותאמה בגיל ומין עם משתתפי הקבוצה עם השתל

אני עכשיו אסביר את המבחנים שנתנו יחד עם התוצאות של הקבוצות.

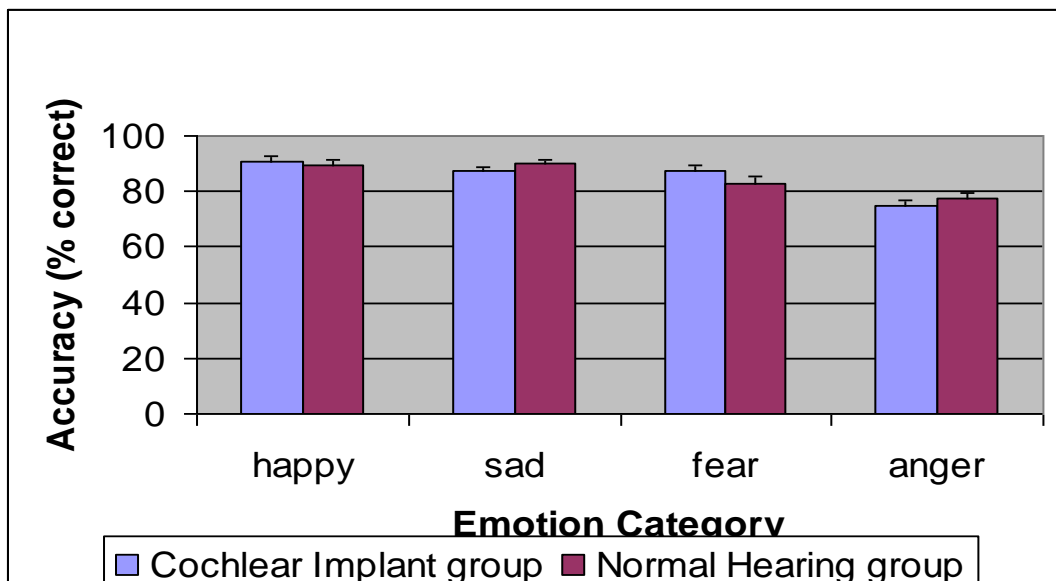
4. זיהוי של רגשות בפרצופים

היכולת לזהות רגש בפרצופים של אחרים היא מיומנות בסיסית שהכרחית לאינטראקציה חברתית בגלל שפרצופים מעבירים כל כך הרבה אינפורמציה על איך מרגיש השני. המחקר על ילדים שומעים מראה שילדים שמאד טובים בזיהוי של רגשות בפנים של אחרים הם הילדים הכי מוצלחים באינטראקציה עם חברים.

בעזרת מחשב, הראנו פרצוף באמצע המסך ובקשנו מהילדים לבחור את הרגש של האיש או אישה בתמונה משתי אופציות, לדוגמה שמחה או עצב. התמונות באו מסדרה של הבעות פנים משתנות ברצף, הבעות טיפוסיות משמחה ועד פחד, שמחה ועד עצב, כעס ועד פחד, וכעס ועד עצב. נדרשה בחירה בתווית רגשית שהכי מתאימה להבעת הפנים.

תוצאות:

1. במבחן הזה, התוצאות של ילדים עם שתל לא היו שונות מהתוצאות של ילדים עם שמיעה תקינה בכלל! הם היו מאד מדויקים כשהפרצופים היו עצובים (לדוגמה) ושמו לב מיד כששתנה הרגש בפנים.
2. ילדים עם שתל ועם שמיעה תקינה היו יותר מדויקים בפנים השמחים ועצובים ופחות מדויקים בכעס ופחד.
3. בנות היו יותר מדויקות בנים

המבחן הזאת הציג כמה דברים: 1. כשמדובר בכישורים בסיסיים כנכללים בהבנת רגשות – אין כל הבדל בין ילדים עם שתל לבין ילדים עם שמיעה תקינה. 2. יכול להיות שבנים צריכים יותר חזרה או דגש על הבנת רגשות. יש לשוחח ולפרש סיטואציות רגשיות לילדים מגיל הרך. (דוגמה: "אוי, אני שומעת ילד בוכה שמה. למה הוא בוכה? אוי הוא עייף, אוי הוא נפל וקבל מכה, אוי הוא כועס. על איזה דברים אתה כועס?")

5. זיהוי של רגשות בקולות

עוד מקור חשוב של אינפורמציה רגשית היא מקולות. רצינו לדעת אם ילדים עם שתל יוכלו לזהות את הרגשות בקולות שהם שמעו. מתוצאות של המבחן הקודם ראינו שאין לילדים עם שתל בעיות עם הבנת רגשות, אבל לזהות רגשות בקול דורש קבלת החלטות על בסיס אינפורמציה אודיטורית שהיא החוש הכי חלש לילדים האלו.

ילדים שמעו קולות דרך רמקול בחדר שקט בDB75. הילדים שמעו סדרה של קולות לא-מילוליים עם ערכים רגשיים חיוביים, שליליים ונייטרליים. נדרש זיהוי/חיקוי של הקול ולאחר מכן זיהוי הערך הרגשי.

קולות רגשיים לא לשוניים:

קולות נייטרליים

- הממ
- אהה
- אאם
- ממהם

קולות חיוביים

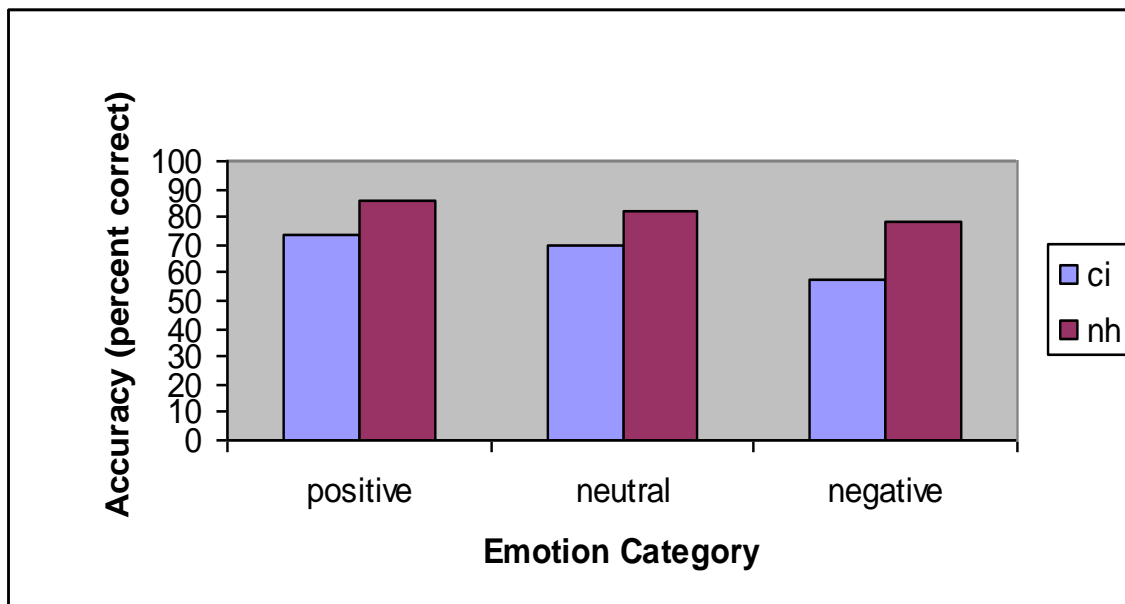
- או-הו
- אווו
- צחקוק
- מממ

קולות שליליים

- איי
- אוי
- בכי
- זעקה

תוצאות:

1. הילדים עם שתל הצליחו לזהות את הרגש שבקולות שהם שמעו די טוב. הם לא היו מדויקים כמו הילדים עם שמיעה תקינה. הם כן זיהו טוב בין 57% מהזמן (בקולות שליליים) עד 73% מהקולות (בקולות חיוביים).
2. בשתי הקבוצות: בנות היו יותר מדויקות מבנים וגם לשתי הקבוצות הקולות הכי קשים היו הקולות השליליים, ועז הניטרלים, והכי קלים היו החיוביים.
3. היה במיוחד קשה לילדים עם שתל לזהות את הקולות של בכי – הם לא ידעו עם הם היו חיוביים או שליליים.

ניתוח:

המבחן הזה העלה כמה נקודות חשובות על הבנת קולות רגשים: 1. בהתחשב בקושי להבין קול עם שתל – הילדים היו מאד מוצלחים בזיהוי של קולות המבטאים רגש. 2. קבוצת השתל מתקשה באופן משמעותי בזיהוי הערך הרגשי של **זעקות** לעומת קולות שליליים אחרים ("איי" "אוי"). 3. לא ברור עם הילדים עם שתל מצליחים להוציא מספיק אינפורמציה מהקשר כדי להבין סיטואציות רגשיות. 4. כדאי לחקור אם אפשר לשפר דרך אימון.

6. הבנת רגשות בסיטואציות: זיהוי רגשות הדמות במצב של הבעת רגש.

בקשנו מהילדים להקשיב (או לקרא) לתסריט קצר שאמור להפיק רגש מסוים (לדוגמה: הכלב של רחל מאד חולה והולך למות). הרגשות היו: שמחה, עצב, כעס, פחד, הפתעה, וגועל. נתנו להם האפשרות לענות או בדיבור או בהצבעה לאחת מהתמונות פה.

תוצאות:

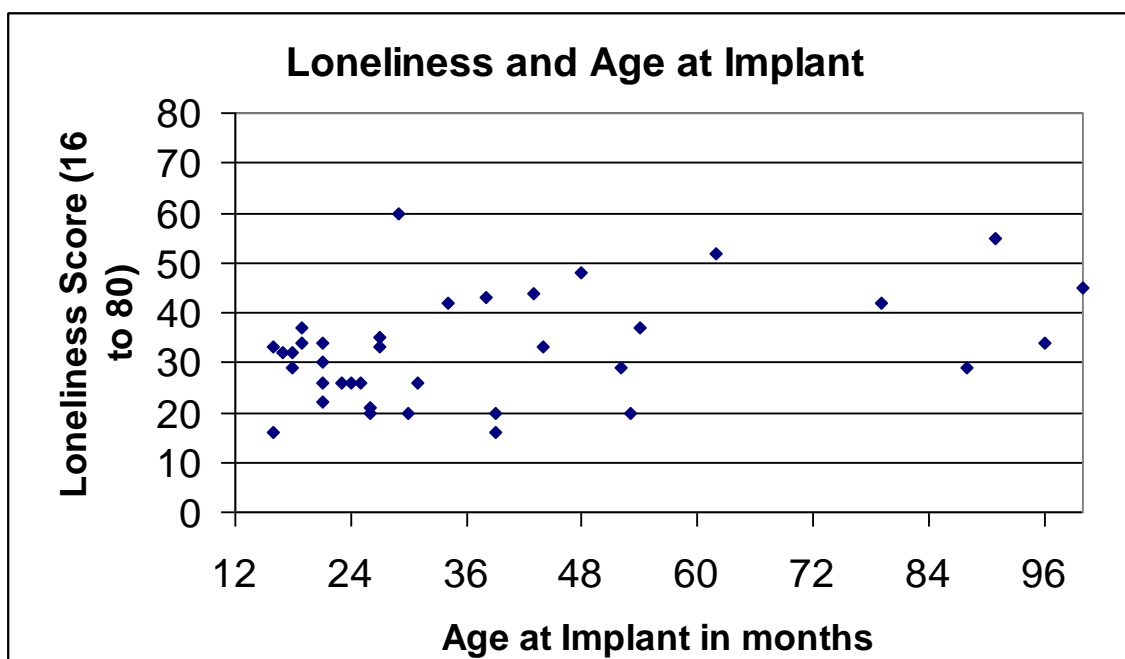
1. לא היו הבדלים משמעותיים בין התשובות של הילדים עם שתל לבין הילדים עם שמיעה תקינה במבחן הזה.
2. כשבדקנו את התשובות לפי רגש, מצאנו שהיה יותר קשה לילדים עם שתל להבין את התסריטים של כעס וגועל מאשר ילדים עם שמיעה תקינה.
3. גם מצאנו שהתסריטים האמורים להפיק "כעס", הילדים עם שתל ענו יותר שהילדה הרגישה "עצב".

ניתוח:

המבחן הזה העלה כמה נקודות חשובות: 1. הילדים עם שתל הבינו את התגובות הרגשיות הסבירות של הילד/ה בתסריטים. 2. אפשר שנוכל לעזור להם להפריד בין רגשות שליליים – כעס, גועל, ועצב. 3. אולי יש לחשוב אם הילדים מרגישים מספיק אפקטיביים כדי להרגיש כעס. תגובה של כעס מסמנת שאת מתכוונת לריב על המצב ולנסות לשנות אותו. עצב – מבטא רק אי-יכולת לשנות את המצב.

7. הרגשה של בדידות

היינו מעוניינים לקבל את הפרספקטיבה של הילדים עצמם על הרגשה של בדידות בבית הספר. 32 מתוך 39 ילדים למדו רק בכתות רגילות ורצינו לדעת אם הם הרגישו בדידות שם. קראנו את השאלון לילדים הצעירים יותר והילדים מבוגרים יותר ענו בעצמם. היו 16 שאלות והנקודות הלכו מ16 (בדידות הכי נמוכה) עד 80 (בדידות הכי גבוהה).

1. כקבוצה, הילדים עם שתל דווחו על בדידות יחסית נמוכה – ממוצע של 32 שנחשב לרגיל לגמרי.
2. לא היה הבדל בינם לבין הילדים עם שמיעה תקינה והיה קצת פחות מהממוצע (35) שפרסמו עורכי השאלון. התשובות היו בין 16 ל 61.
3. מצאנו שהגיל שהילד מושתל מנבא את הבעייתיות של בדידות לילדים אחרי די הרבה שנים. וזה לא ענין של השפעת שפה.

ניתוח:

היו כמה ילדים שמרגישים מאד בודדים. חשוב להיות מודעים לזה כדי לעזור להם במה שאפשר. אבל רוב הילדים מרגישים שיש להם מי שיעזור להם בכתה ושיחסיית קל להם להתחבר עם ילדים אחרים.

סיכום:

1. ילדים עם שתל יותר דומים לילדים עם שמיעה תקינה מאשר שונים
2. יש להדגיש את ההצלחה של הילדים האלו בתחום כל כך חשוב !
3. יש לחשוב על איך אפשר לתרגל את הכישורים שהיו יותר קשים לילדים עם שתל.